

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE**van 13 november 2002****betreffende de aan de vissers toegekende steun voor stillegging van de visserij om technische redenen in de Tyrreense en de Ionische Zee in 2000***(Kennisgeving geschied onder nummer C(2002) 4362)***(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)****(Voor de EER relevante tekst)**

(2003/87/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 88, lid 2, eerste alinea,

Gelet op Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 88 van het EG-Verdrag ⁽¹⁾, en met name op artikel 14,

Na de belanghebbenden overeenkomstig artikel 88, lid 2, eerste alinea, te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken en gezien deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

I

PROCEDURE

- (1) De permanente vertegenwoordiging van Italië heeft de Commissie, bij brief van 26 september 2000, ingeboekt op 28 september 2000, de tekst van een ontwerp-wetsdecreet tot vaststelling van diverse maatregelen voor de sectoren vervoer en visserij meegedeeld. Deze tekst voorzag in de vaststelling van diverse maatregelen ten behoeve van de twee voormelde sectoren en met name, in artikel 5, in een sociale begeleidingsmaatregel ten gunste van vissers in de maritieme sectoren van Imperia tot Reggio Calabria en van Crotona tot Gallipoli, met uitsluiting van die welke ressorteren onder de maritieme kantoren van Castro, Tricase, Santa Maria di Leuca en Otranto, wegens de stillegging van de visserij „om technische redenen” in de zomer 2000 in de Tyrreense Zee en de Ionische Zee. Deze maatregel is geregistreerd als een aangemelde steunmaatregel met dossiernummer N 159D/2000.
- (2) De Italiaanse autoriteiten hebben daarna, bij brief van 2 oktober 2000, de tekst van het betrokken wetsdecreet (nr. 265) dd. 26 september 2000, dat is bekendgemaakt in de Gazzetta ufficiale van 27 september 2000, mee-

gedeeld. Er is viermaal om aanvullende informatie verzocht, bij brieven van 23 november, 20 februari, 30 mei en 5 juli 2001, waarop is geantwoord bij brieven van 5 februari, 2 mei, 31 mei, en 24 juli 2001. Onder de meegedeelde informatie bevond zich inzonderheid, in de brief van 5 februari 2001, de wet nr. 343 van 23 november 2000, bekendgemaakt in de Gazzetta ufficiale van 25 november 2000, bij welke wet het wetsdecreet nr. 265 in wet is omgezet, alsmede drie decreten van het ministerie van Landbouw- en Bosbouwbeleid van 30 juni, respectievelijk 19 juli en 3 augustus 2000, waarbij de uitvoeringsbepalingen voor deze stillegging om technische redenen zijn vastgesteld.

- (3) Het decreet van 3 augustus 2000 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen voor de vergoeding was onmiddellijk van toepassing. Bovendien kon deze maatregel onmiddellijk worden toegepast omdat een clause luidens welke de wet en de bijbehorende uitvoeringsbepalingen pas kon worden toegepast na goedkeuring door de Commissie, ontbrak. Daarom is het dossier op 9 februari 2001 overgebracht naar het register van de niet-aangemelde steunmaatregelen onder nr. NN 15/2001.
- (4) De Commissie heeft de Italiaanse regering bij brief C(2001) 3463 def. van 13 november 2001 in kennis gesteld van haar besluit om de in artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag bedoelde formele onderzoekprocedure in te leiden ten aanzien van de betrokken maatregel. De Italiaanse autoriteiten hebben hun opmerkingen meegedeeld bij brief van 20 december 2001.
- (5) Het besluit van de Commissie om de procedure in te leiden is bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* van 29 januari 2002 ⁽²⁾. De Commissie heeft de belanghebbenden uitgenodigd hun opmerkingen over de betrokken steunmaatregel mee te delen. De Commissie heeft een gezamenlijke brief ontvangen van drie organisaties, Federcoopesca, Lega Pesca en AGCI Pesca, dd. 27 februari 2002. Deze brief is, overeenkomstig artikel 6, lid 2, van Verordening (EG) nr. 659/1999 meegedeeld aan de Italiaanse autoriteiten.

⁽¹⁾ PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.⁽²⁾ PB C 25 van 29.1.2002, blz. 9.

II

volgende jaren zullen daarentegen worden onderzocht overeenkomstig de thans geldende richtsnoeren.

BESCHRIJVING VAN DE MAATREGEL

- (6) Overeenkomstig artikel 5 van wet nr. 343 van 23 november 2000 is een sociale begeleidingsmaatregel ten gunste van de door de stillegging om technische redenen getroffen vaartuigen vastgesteld, die voorziet in een vergoeding ten bedrage van het gewaarborgd minimumloon aan de bemanningsleden en voor de door de reders aan de opvarenden verschuldigde sociale bijdragen. In bovengenoemde wet was ook bepaald dat de stilleggingen om technische redenen tot doel hadden de biomassa van de visbestanden te vergroten.
- (7) De betrokken maatregel geldt voor vissersvaartuigen die met pelagische trawl of spannet vissen. De stillegging gold van 2 september tot 1 oktober 2000 in de Tyrrheense Zee (vaartuigen die ressorteerden onder de maritieme districten van Imperia tot Reggio Calabria) en van 3 juli tot en met 1 augustus 2000 in de Ionische Zee (vaartuigen die ressorteerden onder de maritieme districten van Crotona tot Gallipoli, met uitzondering van die welke ressorteren onder maritieme kantoren van Castro, Tricase, Santa Maria di Leuca en Otranto).
- (8) De stillegging om technische redenen was verplicht in de maritieme districten waarin een besluit in die zin was genomen door het districtshoofd, na raadpleging van de centrale raadgevende commissie voor de zeevisserij. In de districten waar de stillegging niet verplicht was, konden de reders vrijwillig de toepassing van de maatregel vragen en kwamen zij ook in aanmerking voor de sociale begeleidingsmaatregel.
- (9) Op de begroting was voor deze maatregel een bedrag van 1,5 miljoen euro uitgetrokken.

Redenen voor de inleiding van de formele onderzoeksprocedure

- (10) De betrokken steunmaatregel is getoetst aan de richtsnoeren voor het onderzoek van de nationale steunmaatregelen in de visserij- en aquacultuursector (hierna „de richtsnoeren” te noemen), die zijn vastgesteld in 1997⁽³⁾ en die van toepassing waren op de datum waarop de steunmaatregel is vastgesteld. Deze beslissing vloeit voort uit de toepassing van punt 3.4 van de richtsnoeren die thans van kracht zijn⁽⁴⁾ en krachtens hetwelk „onrechtmatige steun” in de zin van artikel 1, onder f), van Verordening (EG) nr. 659/1999 d.w.z. de nieuwe steunmaatregelen die in strijd met artikel 8, lid 3, van het EG-Verdrag worden vastgesteld, worden beoordeeld overeenkomstig de op het moment van toekenning van de steun geldende richtsnoeren. Maatregelen van dezelfde aard die worden vastgesteld voor de

- (11) De Commissie was van mening dat de betrokken maatregel had geleid tot een vermindering van de productiekosten die de betrokken bedrijven normaal zelf hadden moeten dragen en dat het dus een steun voor de bedrijfsvoering betrof. Volgens het algemene principe als vermeld in punt 1.2 van de richtsnoeren is een dergelijke steun, in de sector visserij en aquacultuur, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, behoudens in naar behoren gemotiveerde uitzonderlijke gevallen.
- (12) Krachtens punt 2.2.2, eerste alinea, van de richtsnoeren kan steun voor de tijdelijke stillegging van vissersvaartuigen als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd, als hij bestemd is voor de gedeeltelijke compensatie van de inkomstenderving die verband houdt met een tijdelijke stopzetting van een visserijactiviteit, die is veroorzaakt door niet te voorzien eenmalige gebeurtenissen, in het bijzonder om biologische redenen.
- (13) De betrokken stillegmaatregelen leken niet te zijn vastgesteld naar aanleiding van een niet te voorzien gebeurtenis. Uit de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte informatie bleek niet dat zich een gebeurtenis had voorgedaan zoals, bijvoorbeeld, een natuurramp of een ander uitzonderlijk feit, dat de stillegging om technische redenen had kunnen rechtvaardigen. Uit deze informatie bleek evenmin dat zich een plotselinge en niet te voorzien instorting van de visbestanden had voorgedaan, die de vaststelling van specifieke maatregelen voor het herstel van de bestanden, zoals bijvoorbeeld een tijdelijke stillegging, vereisten. Italië had bovendien reeds in vroegere jaren maatregelen ter vergoeding van soortgelijke tijdelijke stilleggingen uitgevoerd, ten aanzien waarvan de Commissie geen bezwaar had gemaakt: voor 1999, maatregelen die zijn onderzocht onder dossiernummer N 419/99, die het voorwerp hebben uitgemaakt van brief SG(99) D/7551 van 17 september 1999 aan de Italiaanse regering, voor 1998 de maatregelen die zijn onderzocht onder nummer NN 101/98 en die het voorwerp hebben uitgemaakt van brief van SG(99) D/1581 van 23 juni 1999; voor 1997 de maatregelen die zijn onderzocht onder nummer NN 99/97 die het voorwerp hebben uitgemaakt van brief SG(97) D/6770 van 6 augustus 1997. Hieruit kan dus worden afgeleid dat de maatregel voor de uitkering van vergoedingen voor het jaar 2000 geen eenmalig karakter had. Krachtens punt 2.2.2, eerste alinea, van de richtsnoeren kon deze maatregel derhalve niet worden beschouwd als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt.
- (14) Bovendien beschikt de Commissie, krachtens hetzelfde punt 2.2.2, tweede alinea, over de mogelijkheid om een maatregel voor tijdelijke stillegging als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te beschouwen na een uitvoerig onderzoek van de betrokken maatregel (onderzoek „geval per geval”). De Commissie had kunnen oordelen dat de voorwaarden voor verenigbaarheid vervuld

⁽³⁾ PB C 100 van 27.3.1997, blz. 12.

⁽⁴⁾ PB C 19 van 20.1.2001, blz. 7.

waren indien de tijdelijke stillegging een stillegging was geweest zoals die waarin is voorzien bij artikel 16, lid 1, van Verordening (EG) nr. 2792/1999 van de Raad van 17 december van 1999 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen en voorwaarden voor de structurele acties van de Gemeenschap in de visserijsector⁽⁵⁾, of in het geval van een niet te voorziene gebeurtenis, in het bijzonder als gevolg van biologische oorzaken (onder a)), of van een plan voor het herstel van een met uitputting bedreigd bestand (onder c)), of bij artikel 12, lid 6, van dezelfde verordening dat voorziet in de mogelijkheid om begeleidende sociale maatregelen in te voeren in het kader van een plan voor de bescherming van de visbestanden. De tijdelijke stillegging in kwestie lijkt echter niet te beantwoorden aan één van bovenvermelde gevallen, enerzijds, omdat niet kan worden gesteld dat de gebeurtenis niet te voorzien was en, anderzijds, omdat de Italiaanse autoriteiten geen informatie hebben verstrekt op grond waarvan kon worden geconcludeerd dat de tijdelijke stillegging paste in een plan voor het herstel of de bescherming van een visbestand waarin bijvoorbeeld wordt aangegeven welke soorten erbij betrokken zijn, wat het verwachte effect op de biomassa is en welke gunstige gevolgen het zal hebben voor de visserijactiviteit. De Italiaanse autoriteiten hebben ermeê volstaan slechts vier bibliografische referenties te verstrekken, zonder aan te geven welke argumenten in deze werken de betrokken stillegging om technische redenen hadden kunnen rechtvaardigen, hoewel zij daartoe uitdrukkelijk door de Commissie waren verzocht (brief van 5 juli 2001).

- (15) De Commissie had bovendien gemerkt dat tussen de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte documenten een nota van het Istituto ricerche economiche per la pesca e l'acquacoltura di Salerno (IREPA) zat waarin werd verklaard dat deze stillegging van de visserij tot doel had ... de visserij-inspanning van een vloot die veel te groot was voor de beschikbare visbestanden, te verminderen. Krachtens punt 2.2.2, derde alinea, van de richtsnoeren is steun ter beperking van de visserijactiviteiten die erop gericht is de met de meerjarige oriëntatieprogramma's voor de vissersvloot van de Gemeenschap nagestreefde vermindering van de visserij-inspanning te helpen bewerkstelligen niet verenigbaar met de gemeenschappelijke markt. Artikel 16, lid 4, van Verordening (EG) nr. 2792/1999 bepaalt bovendien dat de lidstaten geen vergoeding aan vissers of reders mogen toekennen voor tijdelijke stillegging van de visserijactiviteit indien het een stillegging betreft die elk seizoen plaatsvindt in het kader van het gewone beheer van de visserij.
- (16) Op grond van deze gegevens had de Commissie geoordeeld dat er, in het stadium van de eerste beoordeling als bedoeld in artikel 6 van Verordening (EG) nr. 659/1999, ernstige twijfel bestond over de verenigbaarheid van deze steunmaatregelen met de richtsnoeren voor het onderzoek van de steunmaatregelen van de staten in de visserij- en aquacultuursector, en bijgevolg met het EG-Verdrag.

III

OPMERKINGEN VAN ITALIË

- (17) In hun opmerkingen hebben de Italiaanse autoriteiten, na een korte beschrijving van het verloop van de gebeurtenissen, verwezen naar de bepalingen van Verordening (EG) nr. 2792/1999 betreffende de tijdelijke stillegging van de visserij. De gevallen van stillegging van de visserij worden behandeld in drie verschillende artikelen: artikel 7 betreffende de aanpassing van de visserij-inspanning, artikel 12, waarvan lid 6 bepaalt dat de lidstaten nationaal gefinancierde begeleidende sociale maatregelen kunnen invoeren voor vissers, om de tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten in het kader van plannen voor de bescherming van visbestanden te vergemakkelijken, en artikel 16, waarvan lid 1 bepaalt dat de lidstaten aan vissers en eigenaars van vaartuigen een vergoeding kunnen toekennen voor de tijdelijke stillegging van de visserijactiviteit. Op grond van deze artikelen bevestigen de Italiaanse autoriteiten dat in het onderhavige geval, waarin is voorzien in een vergoeding voor de vissers maar niet voor de reders, moet worden uitgegaan van artikel 12, lid 6.
- (18) De tijdelijke stillegging was niet verplicht. Ze werd in een bepaald maritiem district pas verplicht na het doorlopen van een aanvraagprocedure met deelname van de plaatselijke adviescommissie. De tijdelijke stilleggingsmaatregel is toegepast in 15 districten: er is aan deelgenomen door 594 vissersvaartuigen op een totaal 1 485, met een gemiddelde bemanning van twee tot drie opvarenden. De totale kosten bedroegen 2 937 781 500 ITL (1,5 miljoen EUR).
- (19) Volgens de Italiaanse autoriteiten voorziet Verordening (EG) nr. 2792/1999, als voorwaarde voor de toepassing van artikel 12, lid 6, niet in een voorafgaand technisch onderzoek door de Commissie of door het Wetenschappelijk, Technisch en Economisch Comité voor de visserij⁽⁶⁾. Bovendien is in de geldende richtsnoeren (die welke zijn vastgesteld in 1997) bepaald dat dit onderzoek slechts moet worden uitgevoerd in het kader van de tenuitvoerlegging van de artikelen 7 en 16. In punt 2.2.8 van voormelde richtsnoeren is bovendien bepaald dat de lidstaten nationale steunmaatregelen kunnen vaststellen om de tenuitvoerlegging van technische instandhoudingsmaatregelen te bevorderen of te vergemakkelijken, op voorwaarde dat ze geval per geval worden onderzocht. In punt 2.10.3 van de richtsnoeren is ook bepaald dat de lidstaten directe steun aan de werknemers in de sector kunnen verlenen.
- (20) De Italiaanse autoriteiten wijzen erop dat de betrokken maatregel de begunstigde bedrijven geen enkel voordeel

⁽⁶⁾ Dit comité, dat moet worden geraadpleegd voor de uitvoering van vergoedingsmaatregelen als bedoeld in artikel 16, lid 1, in het kader van een herstelplan, is ingesteld bij artikel 16 van Verordening (EEG) nr. 3760/1992 van de Raad van 20 december 1992 tot invoering van een communautaire regeling voor de visserij en de aquacultuur (PB L 389 van 31.12.1992, blz. 1).

⁽⁵⁾ PB L 337 van 30.12.1999, blz. 10.

heeft verschaft. Hij was alleen bedoeld om de vissers het gewaarborgd minimumloon te garanderen en om de sociale zekerheidskosten te vergoeden, om aldus te voorkomen dat de vissers zouden worden ontslagen. Dat bedrijven geen voordeel bij de maatregel hadden, zou blijken uit het feit dat de meeste potentiële begunstigen geen gebruik hebben gemaakt van de maatregel, die voor hen niet zou leiden tot een vermindering van de productiekosten, maar eerder tot de stijging van deze kosten omdat de bedrijven gedurende de stillegperiode hun vaste kosten dienen te betalen, zonder dat daar enige opbrengst tegenover stond.

- (21) De Italiaanse autoriteiten zijn van oordeel dat men zich, in dit geval, voor de beoordeling van de maatregel had kunnen baseren op de punten 2.2.8 en 2.10.3 van de richtsnoeren, zoals in de vorige jaren voor maatregelen van dezelfde aard was gebeurd. Ze geven toe dat artikel 16 niet van toepassing is, maar zij vinden dat de maatregel verenigbaar is met het bepaalde in artikel 12.

IV

OPMERKINGEN VAN DE BELANGHEBBENDEN

- (22) De drie organisaties Federcoopesca, Lega Pesca en AGCI Pesca zijn representatieve organisaties van Italiaanse vissers. In hun brief verklaren zij niet te begrijpen waarop de Commissie haar bezwaren baseert, omdat in de wet tot instelling van de maatregel duidelijk is bepaald dat de maatregel is ingegeven door de noodzaak om de visserijactiviteit te bevorderen, zonder de bedrijven voordelen te verschaffen, maar ook zonder de bemanningsleden van de vissersvaartuigen schade te berokkenen.
- (23) Zonder deze steunmaatregel zouden de bemanningen geen bron van inkomen meer hebben gehad. Krachtens de Italiaanse wet hadden de reders ze wettelijk kunnen ontslaan zonder opzegtermijn, indien de overheid de kosten niet voor haar rekening had genomen. Daarbij komt nog dat de reders niet verplicht zijn na afloop van de stillegging dezelfde personen terug in dienst te nemen.
- (24) Volgens de organisaties heeft deze maatregel dus een duidelijk sociaal karakter en is hij volledig verenigbaar met het bepaalde in artikel 12, lid 6, van Verordening (EG) nr. 2792/1999. Ze wijzen er bovendien op dat het betrokken artikel niet bepaalt dat een in het kader van het betrokken artikel genomen steunmaatregel eenmalig moet zijn. De tijdelijke stillegging is van dezelfde aard als die waartoe in de vorige jaren is besloten.
- (25) Deze opmerkingen zijn meegedeeld aan de Italiaanse autoriteiten, die hebben verklaard dat ze het ermee eens zijn.

V

BEOORDELING VAN DE MAATREGEL

A. Bestaan van staatssteun

- (26) Krachtens artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag, zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook

met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt, voorzover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.

- (27) Doel van de onderhavige steunmaatregel is te garanderen dat de opvarende vissers het gegarandeerde minimumloon krijgen en de door de reders voor de vissers verschuldigde sociale bijdragen te vergoeden. Daar de bezoldiging moet worden betaald door de bedrijven, dient men ervan uit te gaan dat de financiering van de betaling van de bezoldiging en de sociale lasten voor een bepaalde periode neerkomt op een vermindering van de kosten die normaal voor rekening van het betrokken visserijbedrijf komen.
- (28) In een eerste analyse zou men kunnen stellen dat de betrokken maatregel geen steun aan de bedrijven vormt, omdat hij tot doel heeft de bezoldiging van de vissers en de voor hen verschuldigde sociale bijdragen in de periode van de tijdelijke stillegging te garanderen en dat de betrokken bedrijven derhalve geen enkel voordeel hebben bij de maatregel. In werkelijkheid komt de maatregel, omdat hij tot doel heeft het tussen de reder en de opvarende visser gesloten arbeidscontract in stand te houden, ten goede aan de reder, die partij is bij dit contract; laatstgenoemde wordt namelijk ontheven van zijn contractuele verplichtingen voor de duur van de tijdelijke stillegging. Het feit dat de meerderheid van de reders zijn visserijactiviteit niet heeft stilgelegd om voor de steunmaatregel in aanmerking te kunnen komen, is geen bewijs dat de maatregel voor deze bedrijven geen voordeel heeft opgeleverd. Men moet integendeel concluderen dat het tegenovergestelde is gebeurd, omdat een groot deel van de reders (594 op 1 485) voor de maatregel in aanmerking zijn genomen en de reders zelf hebben besloten tijdelijk de visserij stil te leggen, ofwel via plaatselijke adviescommissies, in welk geval de stillegging verplicht was voor alle vissers in een bepaald maritiem district, ofwel uit eigen initiatief, in de districten waarin stillegging niet verplicht was. De bedrijven die aan de tijdelijke stillegging hebben deelgenomen hebben er ongetwijfeld een voordeel bij gehad. Deze maatregel vormt derhalve werkelijk een steun aan de betrokken visserijbedrijven.
- (29) De maatregel wordt gefinancierd met middelen van de Italiaanse staat. Bovendien worden de producten van de begunstigde bedrijven verkocht op de markt van de Gemeenschap, zodat de door Italië vastgestelde maatregelen de positie van deze bedrijven versterken, zowel op de Italiaanse markt ten opzichte van de bedrijven uit de andere lidstaten die hun eigen producten (visserijproducten of met visserijproducten concurrerende levensmiddelen) op dezelfde markten proberen te verkopen, als op de markten van de andere lidstaten ten opzichte van de bedrijven die op deze markten aanwezig zijn (eveneens voor visserijproducten of andere, met visserijproducten concurrerende levensmiddelen). De betrokken maatregel verschaft deze bedrijven derhalve een voordeel en vervalst de mededinging of dreigt de mededinging te

vervals en kan het handelsverkeer tussen de lidstaten daardoor ongunstig beïnvloeden.

- (30) Om deze reden betreft het hier een staatssteun in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag, die principieel krachtens genoemd artikel 87, lid 1, verboden is. Hij kan alleen als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd, indien hij in aanmerking komt voor een van de in het EG-Verdrag bepaalde uitzonderingen. Daar het een maatregel ten gunste van visserijbedrijven is, moet hij worden beoordeeld in het licht van de richtsnoeren voor het onderzoek van de steunmaatregelen van de staten in de visserij- en aquacultuursector.

B. Verenigbaarheid van de onderzochte maatregel met punt 2.2.2, tweede alinea, van de richtsnoeren en met artikel 12, lid 6, van Verordening (EG) nr. 2792/1999

- (31) In haar besluit tot inleiding van de procedure had de Commissie verklaard dat zij zich niet op deze bepalingen kon baseren, omdat de Italiaanse autoriteiten niet de vereiste inlichtingen hadden verstrekt om te kunnen beoordelen of de tijdelijke stillegging paste in een plan ter bescherming van de visserijhulpbronnen. De Italiaanse autoriteiten betwisten dit standpunt en zijn van oordeel dat de maatregel verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt omdat het gaat om een begeleidende sociale maatregel als bedoeld in artikel 12, lid 6, van Verordening (EG) nr. 2792/1999. Volgens de Italiaanse autoriteiten kan de Commissie deze argumentatie niet ongedig verklaren omdat het Wetenschappelijk, Technisch en Economisch Comité voor de visserij niet zou zijn geraadpleegd, aangezien deze raadpleging niet verplicht is.
- (32) Het is juist dat raadpleging van het Wetenschappelijk, Technisch en Economisch Comité voor de Visserij niet verplicht is. De Commissie was hoe dan ook niet van plan het comité om advies te vragen. Daar artikel 12, lid 6, van voornoemde verordening echter bepaalt dat de lidstaten sociale maatregelen kunnen vaststellen om de uitvoering van plannen ter bescherming van de visserijhulpbronnen te begeleiden, is de Commissie van oordeel dat ze ten minste moet controleren of er een werkelijk plan ter bescherming van de visserijhulpbronnen bestaat en of dat plan geschikt is om het beoogde doel te bereiken. In een dergelijk plan had bijvoorbeeld kunnen worden vermeld voor welke soorten het bestemd was, wat de verwachte gevolgen voor de biomassa waren, welke voordelen het had voor de visserijactiviteit, enzovoort
- (33) De Commissie constateert echter dat in het onderhavige geval er geen dergelijk plan bestaat. De Italiaanse autoriteiten hebben volstaan met vier bibliografische verwijzingen, zonder te preciseren welke argumenten in deze werken de betrokken stillegging om technische redenen konden rechtvaardigen, hoewel de Commissie hen daartoe uitdrukkelijk had verzocht (brief van 5 juli 2001). Dit punt is ook vermeld in de brief waarbij zij de Italiaanse autoriteiten de inleiding van de formele onderzoekprocedure meedeelde en in hun opmerkingen op deze mededeling hebben de Italiaanse autoriteiten geen

gegevens verstrekt om te bewijzen dat er daadwerkelijk een plan voor de bescherming van de visserijhulpbronnen bestond. De Commissie is dus van oordeel dat de in het kader van dit dossier onderzochte maatregel niet kan worden gerechtvaardigd aan de hand van het bepaalde in punt 2.2, tweede alinea, van de richtsnoeren en in artikel 12, lid 6, van Verordening (EG) nr. 2792/1999.

C. Verenigbaarheid van de betrokken maatregel met het bepaalde in punt 2.2.8 van de richtsnoeren

- (34) Krachtens punt 2.2.8 van de richtsnoeren kunnen nationale steunmaatregelen om de tenuitvoerlegging van maatregelen voor de instandhouding en het beheer van de visbestanden te verbeteren door de vangsten te beperken via technische maatregelen die stringenter zijn dan de minimumvereisten vastgesteld in Verordening (EEG) nr. 3094/86 van de Raad van 7 oktober 1986 houdende technische maatregelen voor de instandhouding van de visbestanden ⁽⁷⁾ (verordening vervangen door Verordening (EG) nr. 894/97 ⁽⁸⁾ en later door Verordening (EG) nr. 850/98 ⁽⁹⁾) als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd, onder voorbehoud van een onderzoek van geval tot geval. De Italiaanse autoriteiten zijn van oordeel dat de uitgevoerde maatregel op grond van dit punt 2.2.8 als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden beschouwd.
- (35) Bij voornoemde verordeningen zijn diverse technische maatregelen voor de instandhouding en het beheer van de bestanden vastgesteld, met name maatregelen tot vaststelling, per visserijzone, van voorwaarden inzake de vistuigen (type vistuig, afmetingen, maaswijdten, verboden periode) en de beviste soorten (minimumafmetingen, verboden periode).
- (36) Laten we even aannemen dat een algemeen verbod op de visserij in een bepaalde periode en in een bepaalde visserijzone een technische maatregel van deze aard is, doordat hij bestemd is om de vangsten te beperken via stringenter maatregelen dan de in voornoemde verordening vastgestelde minimumvereisten. In dat geval zou de door de Italiaanse autoriteiten ten uitvoer gelegde begeleidende sociale maatregel als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kunnen worden beschouwd op grond van het bepaalde in punt 2.2.8 van de richtsnoeren.
- (37) Punt 2.2.8 bepaalt evenwel dat de Commissie de voorgestelde maatregel geval per geval moet onderzoeken en dat de maatregel hoe dan ook niet verder mag gaan dan strikt nodig is om het beoogde instandhoudingsdoel te bereiken. De maatregel is dus niet automatisch verenigbaar met de gemeenschappelijke markt. Hij moet gerechtvaardigd zijn, zowel wat betreft de doelstellingen als wat betreft het effect ervan op de door de betrokken vissers uitgeoefende visserijactiviteit.

⁽⁷⁾ PB L 288 van 11.10.1986, blz. 1.

⁽⁸⁾ PB L 132 van 23.5.1997, blz. 1.

⁽⁹⁾ PB L 125 van 27.4.1998, blz. 1.

(38) Zoals Italië in haar opmerkingen heeft meegedeeld, heeft de Commissie reeds eerder, in 1998 en 1999, een soortgelijke regeling goedgekeurd op grond van het bepaalde in punt 2.2.8. Afgezien van de algemene motivering (vergroting van de biomassa van de visserijhulpbronnen), heeft de Italiaanse regering echter geen specifieke rechtvaardiging voor de betrokken maatregel meegedeeld. Daarom is de Commissie van oordeel dat, ook indien wordt aangenomen dat de maatregel tot algemeen verbod van de visserij een technische maatregel in de zin van de Verordeningen (EEG) nr. 3094/86 of (EG) nr. 850/98 is, zij niet over voldoende gegevens beschikt om de maatregel ook dit jaar te kunnen beschouwen als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

D. Verenigbaarheid van de betrokken maatregel met punt 2.10.3 van de richtsnoeren

- (39) Krachtens punt 2.10.3, eerste alinea, van de richtsnoeren kan als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd de directe steun die aan werknemers in de visserij- en aquacultuursector wordt verleend in het kader van begeleidende sociaal-economische maatregelen, om problemen te ondervangen die het gevolg zijn van de aanpassing of vermindering van de capaciteit (bijvoorbeeld steun voor de opleiding, steun in verband met de omschakeling, enz.).
- (40) De betrokken maatregel is niet vastgesteld om moeilijkheden in verband met de aanpassing of vermindering van de capaciteit te ondervangen. De eerste alinea van vorenvermeld punt is derhalve niet van toepassing.
- (41) De tweede alinea, in verband met de vervroegde uittreding, moet ook worden uitgesloten.
- (42) Derhalve blijft alleen de derde alinea over, en het is op grond daarvan dat de Commissie geval per geval de andere sociaal-economische maatregelen onderzoekt.
- (43) Zich baserend op hetgeen de groepsorganisaties van Italiaanse vissers hebben verklaard in hun opmerkingen, die door de Italiaanse autoriteiten worden gedeeld, constateert de Commissie dat de betrokken maatregel strekt tot het behoud van bestaande arbeidscontracten. De maatregel voorkomt derhalve dat de vissers worden ontslagen: ook al is het waarschijnlijk dat dezelfde vissers aan het einde van de tijdelijke stillegging opnieuw in dienst zullen worden genomen, is er geen enkele garantie dat dit wel gebeurt. De steun zou derhalve kunnen worden beschouwd als een vergoeding voor tijdelijke werkloosheid, dankzij welke de vissers hun betrekking en hun recht op sociale zekerheid behouden. Daar deze vergoeding overeenkomt met het gewaarborgd minimumloon, is de vergoeding niet buitensporig hoog ten opzichte van de bezoldiging waarop de vissers recht

zouden hebben gehad indien de visserijactiviteit in de betrokken periode was voortgezet.

- (44) Voor de komende jaren zullen de steunmaatregelen, om verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te kunnen worden beschouwd, moeten worden vastgesteld in het kader van een plan voor de bescherming van de bestanden, overeenkomstig het bepaalde in punt 2.2.2 van de thans geldende richtsnoeren. Voor het jaar 2000 is geen dergelijk plan vastgesteld. De Commissie is bij wijze van uitzondering evenwel van oordeel dat, op grond van de derde alinea van punt 2.10.3 van de richtsnoeren van 1997, de betrokken maatregel als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden beschouwd.

VI

CONCLUSIES

- (45) De staatssteunmaatregel die door Italië is ingesteld bij artikel 5 van wetsdecreet nr. 265 van 26 september 2000, omgezet in wet nr. 343 van 23 november 2000, is verenigbaar met de gemeenschappelijke markt.
- (46) De Commissie stelt vast dat Italië in strijd met artikel 88, lid 3, van het Verdrag de betrokken steunmaatregel op onwettige wijze ten uitvoer heeft gelegd. De steunmaatregel is niettemin verenigbaar met de gemeenschappelijke markt op grond van het bepaalde in punt 2.10.3, derde alinea, van de richtsnoeren van 1997,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De door Italië ten behoeve van de vissers ten uitvoer gelegde steunmaatregelen, die zijn ingesteld bij artikel 5 van wetsdecreet nr. 265 van 26 september 2000, omgezet in wet nr. 343 van 23 november 2000, zijn verenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 13 november 2002.

Voor de Commissie

Franz FISCHLER

Lid van de Commissie